

Revision i Ministeriet, at Overskuddet er tilveiebragt. Kirkerne have alle, naar de komme til Ministeriet, enten brugt deres Midler op, eller de have Underbalance, først, naar de komme under den ministerielle Revision, er det, at der bringes et Overskud tilveie — den ene Kirke under nemlig ikke de andre Kirker Noget —, man vil selv spise Pengene op. Det var kun ved at modarbejde denne Bestræbelse, at Ministeriet ifjor tilveiebragte et Overskud, der kalkuleredes til 18,000 Rb., som endelig har viist sig at være 16,000 Rb. Jeg har selv gennemgaaet hvert enkelt af de paagjældende Kirkers Budgetter og deres hele Formuetsilstand, og jeg er fuldkommen overbevist om, at deres Midler afgive en aldeles paalidelig Sikkerhed for de Laan, hvorefter her er Tale, og at de Herrer, som have havt Leilighed til at gjøre sig bekendt med deres Status i det hele Omfang, ville give mig Ret heri. Mange af disse Kirker have meget betydelige Midler, og der er ifjor, uagtet man tilveiebragte et saadant ret klækkeligt Overskud, anvendt extraordinært ikke mindre end 9,000 Rb. paa Byggeforetagender ved Domkirken i Moeskilde. Jeg er, som sagt, fuldkommen overbevist om, at der ved en forstandig Behandling af de indkomne Kirkebudgetter vil være rigelig Sikkerhed for Forrentningen og Afdragene af de her omhandlede Laan. Det er Hovedgrundlaget, som Rigsdagen, saa forekommer det mig, vil have for sin Undersøgelse og Virksomhed i disse Sager, og der maa saaledes ikke lægges særlig Vægt paa, at der ikke er indkommet Tegninger og Overslag, skjøndt de forresten godt kunne præsteres og komme til Eftersyn her, naar det ønskes. Men den af mig fremhævede Side af Sagen er Rigsdagen ikke blot berettiget, men ogsaa kaldet til at behandle og paafee. Nu er altsaa Spørgsmaalet om, hvilken Stilling vi komme i, hvis Udvalgets Forslag bliver taget tilfølg. Ministeriet er gaaet ud fra, at det, naar der i dette Tilfælde kun er Tale om rentebærende Laan, vil blive mødt med Velwillie af Rigsdagen, og jeg turde sige, at det i den Henseende har et berettiget

Grav paa at vente Velwillie, da det kun er ved at underkaste sig de allerførste Misfommeligheder og Besværligheder, at det er lykkes at frie Statskassen for at yde et Tilskud, som den dog ellers vilde være kommen til at yde. Ministeriet er berettiget til at vente en vis velvillig Paastjønneelse og Understøttelse, fordi det har søgt paa anden Maade, ved Kirkerne egne Midler nemlig, at tilveiebringe de nødvendige Resurcer. — Viborg Domkirke er der jo her alene Tale om, og ved den kan der kun være Spørgsmaal enten om en fuldstændig Restauration som et historisk Mindesmærke, der er gaaet ned til os fra Fortiden, eller at bygge en lille Kirke, der kan være passende for Byen, — en Middelvei er her ikke. Men Lovgivningsmagten har anerkjendt, at der i den Henseende skal tages Hensyn til de historiske Mindesmærker, thi i Loven af 19de Januar 1863 er det udtrykkelig udtalt, at „Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet bemyndiges til af de under samme forterende Midler at udrede forsvudsvis de Summer, som maatte være nødvendige til at restaurere saadanne Kirker, som eie sig selv, hvis Bevaring som offentlige Mindesmærker er af Vigtighed, og som selv savne de fornødne Midler dertil.“ Lovgivningsmagten har saaledes anerkjendt, at der er historiske Mindesmærker blandt Kirkerne, man maa søge bevarede som Mindesmærker, og den Anskuelse, Ministeriet gif ud fra ved at træffe sin Bestemmelse med Hensyn til Viborg Domkirke, har altsaa sin fulde Hjemmel i Lovgivningen. Jeg finder derfor den af Udvalget udtalte Overrasselse aldeles uberettiget, og forsaavidt den angaaer, hvad der er skeet under min Administration, maa jeg vise den tilbage som uforstjent. Man har ikke havt Grund til at overrassles, naar man har sat sig ind i de gjældende Lovbestemmelser og alle de herhenhørende Forhold. Naar Talen er om Viborg Domkirkes fuldstændige Restauration, og derom vil der alene være Tale, saa vil det ganske vist medtage betydelige Summer; men